

V Bruseli 3. decembra 2025
(OR. en)

16368/25

**Medziinštitucionálny spis:
2025/3501 (NLE)**

**ECOFIN 1679
RELEX 1616
COJUR 91
ECB**

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od: Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie

Dátum doručenia: 3. decembra 2025

Komu: Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie

---

Predmet: Návrh
NARIADENIE RADY
o núdzových opatreniach na riešenie závažných hospodárskych ťažkostí spôsobených konaním Ruska v súvislosti s vojnou na Ukrajine

---

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2025) 3501 final.

Príloha: COM(2025) 3501 final

V Bruseli 3. 12. 2025
COM(2025) 3501 final

2025/3501 (NLE)

Návrh

NARIADENIE RADY

**o núdzových opatreniach na riešenie závažných hospodárskych ťažkostí spôsobených
konaním Ruska v súvislosti s vojnou na Ukrajine**

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

Vojenská agresia Ruska voči Ukrajine znamenala dramatický návrat k územnému konfliktu a intenzívnym vojnovým operáciám na európskej pôde. Táto štrukturálna zmena v európskej bezpečnosti a obrane a európskej geopolitike viedla členské štáty k prehodnoteniu svojich obranných plánov a kapacít.

Táto bezpečnostná situácia sa od začiatku roka 2025 ďalej drasticky a nemilosrdne zhoršila. EÚ a jej členské štáty v súčasnosti čelia čoraz intenzívnejšej ruskej agresii voči Ukrajine a čoraz väčšej bezpečnostnej hrozbe zo strany Ruska v dôsledku nedávneho zintenzívnenia hybridných útokov na území členských štátov. V súčasnosti je takisto jasné, že táto hrozba bude pretrvávať aj v dohľadnej budúcnosti, keďže Rusko prešlo na vojnovú ekonomiku, ktorá umožňuje rýchle zvyšovanie jeho vojenskej spôsobilosti a dopĺňanie zásob.

Tento kontext má vplyv na bezpečnosť, ale aj vážny hospodársky vplyv. Neopodstatnená a nevyprovokovaná vojna proti Ukrajine vyvolala v hospodárstve Únie otrasy v dôsledku vážneho narušenia dodávok, vyššej miery neistoty, zvýšených rizikových prirážok, nižších investícií a nižšej miery výdavkov spotrebiteľov v Únii. Popri zastavení hospodárskeho rastu a strate kúpnej sily spôsobili opatrenia Ruska členským štátom značné priame fiškálne náklady. Tieto fiškálne náklady sú výsledkom úsilia členských štátov o zmiernenie týchto hospodárskych vplyvov a zvýšenie vlastných obranných spôsobilostí v reakcii na zvýšenú bezpečnostnú hrozbu.

Vzhľadom na túto výnimočnú situáciu, ktorá závisí od vonkajších faktorov, ktoré sú mimo kontroly členských štátov, ale ktorá vážne ovplyvňuje ich hospodárstva – a ktorá ich pravdepodobne ovplyvní ešte viac, ak sa neprijmú okamžité opatrenia, ktoré Ukrajine umožnia naďalej podporovať jej vojnové úsilie a obmedziť schopnosť Ruska pokračovať v zintenzívňovaní hybridných útokov na území Únie – je preto potrebná urýchlená a koordinovaná reakcia na úrovni Únie.

V tejto situácii je vhodné, aby sa v rámci prvého opatrenia dočasne zakázali akékoľvek priame alebo nepriame prevody na Centrálnu banku Ruska alebo v jej prospech, resp. akejkoľvek právnickej osobe, subjektu alebo orgánu, ktoré konajú v mene alebo podľa pokynov Centrálnej banky Ruska alebo v ich prospech, ako je Ruský národný investičný fond, a to s cieľom zabezpečiť, aby sa aktíva a rezervy Centrálnej banky Ruska nepreviedli na Centrálnu banku Ruska alebo v jej prospech, a tým pádom v prospech Ruska.

V snahe obmedziť ujem hospodárstva Únie je naliehavo potrebné zabrániť prevodom finančných prostriedkov do Ruska. Ak by neexistoval zákaz prevodov aktív a rezerv Centrálnej banky Ruska, dalo by sa očakávať, že tieto zdroje sa použijú na podporu vojnového úsilia Ruska proti Ukrajine a hybridných činností v EÚ, čím by sa hospodárske ťažkosti v Únii len prehĺbili.

V rámci druhého opatrenia je za súčasných okolností takisto vhodné využiť čerpanie peňažných zostatkov centrálnych depozitárov cenných papierov alebo iných finančných subjektov, ktoré majú v držbe aktíva a rezervy Centrálnej banky Ruska, aby sa zabezpečilo ich obozretné riadenie centrálnymi depozitármi cenných papierov, a tým ich príspevie k cieľu, ktorým je zabezpečiť zachovanie hospodárskej stability Únie.

Tieto centrálné depozitáre cenných papierov by mali počas celého obdobia uplatňovania tohto nariadenia na dennej báze reinvestovať sumu nepresahujúcu sumu peňažných zostatkov akumulovaných výlučne v dôsledku reštriktívnych opatrení do dlhového nástroja Únie v súlade so sprievodným návrhom nariadenia, ktorým sa zriaďuje reparačný úver pre Ukrajinu.

Tým, že sa centrálnym depozitárom cenných papierov uloží povinnosť investovať predmetné peňažné zostatky do reparačného úveru, by sa Únii malo umožniť, aby počas obmedzeného obdobia využívala sumy, ktoré sú na týchto účtoch k dispozícii, a to na účely, ktoré by umožnili zmierňovať pretrvávajúce závažné hospodárske ťažkosti v rámci Únie spôsobené neopodstatnenou a nevyprovokovanou inváziou Ruska na Ukrajinu, a zároveň zachovávať udržateľnosť verejných financií v situácii, keď v snahe riešiť dôsledky vojny čelia dodatočným fiškálnym potrebám. V tejto súvislosti by mal reparačný úver umožniť Ukrajine, aby pokryla svoje rozpočtové potreby a zvýšila svoju schopnosť brániť sa proti Rusku. Bez tohto úveru možno v súčasnom medzinárodnom kontexte predpokladať, že Ukrajina nebude od apríla 2026 schopná pokryť svoje fiškálne potreby, čo so sebou prináša reálne riziko porážky v pomerne krátkodobom horizonte.

- **Súlad s existujúcimi ustanoveniami v tejto oblasti politiky**

Touto iniciatívou sa doplnia existujúce iniciatívy na poskytovanie podpory EÚ Ukrajine, ako je Nástroj pre Ukrajinu.

- **Súlad s ostatnými politikami Únie**

Tento návrh je v súlade s ostatnými oblasťami politiky Únie. Predovšetkým ním nie sú dotknuté vhodné opatrenia prijaté Radou v rámci spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky, najmä nariadenie (EÚ) č. 833/2014 o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na konanie Ruska, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine, ktoré sa súbežne naďalej uplatňujú a ktoré majú rozsah pôsobnosti a sledujú ciele špecificky vymedzené v článku 29 ZEÚ a článku 215 ZFEÚ. Predkladaný návrh sleduje ciele, ktoré sú špecifické pre oblasť hospodárskej stability Únie. Rozsah jeho pôsobnosti je obmedzený na núdzové opatrenia potrebné na riešenie závažných hospodárskych ťažkostí v rámci Únie, ktoré sú spôsobené konaním Ruska v súvislosti s vojnou na Ukrajine, a rizika ďalšieho zhoršenia hospodárskej situácie. V tomto zmysle sa tu navrhované opatrenia a opatrenia uvedené v nariadení (EÚ) č. 833/2014 navzájom nevyklučujú, ale dopĺňajú sa, pričom každé z nich má svoj vlastný rozsah pôsobnosti a ich cieľom je dosiahnuť rôzne ciele.

2. PRÁVNY ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

- **Právny základ**

Právnym základom tohto nástroja je článok 122 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ).

Tento článok, ktorý je súčasťou kapitoly 1 „Hospodárska politika“ hlavy VIII „Hospodárska a menová politika“, umožňuje Rade na základe návrhu Komisie rozhodnúť v duchu solidarity medzi členskými štátmi o opatreniach vhodných pre hospodársku situáciu, najmä – no nielen – ak sa vyskytnú vážne ťažkosti v dodávke určitých výrobkov. Tento článok sa uplatňuje bez toho, aby boli dotknuté iné postupy ustanovené v zmluvách.

V tomto prípade je zásah odôvodnený potrebou zachovať stabilitu hospodárstva Únie, ktorá bola ovplyvnená neopodstatnenou a nevyprovokovanou vojnou Ruska proti Ukrajine a rôznymi opatreniami a aktmi hybridnej povahy Ruska zameranými na územie Únie, jej

členských štátov alebo jej podnikov. Ak by sa bezpečnostná situácia v dôsledku zásahu Ruska na Ukrajinu alebo v členských štátoch ďalej zhoršovala, mohlo by dôjsť k ešte väčšej destabilizácii hospodárskej situácie. V zmluvách neexistuje žiadne iné ustanovenie, ktoré by Rade umožňovalo prijať opatrenia na ochranu hospodárstva v krízovej situácii.

Hospodárska stabilita Únie do veľkej miery závisí od bezpečnostnej situácie na jej území, ktoré je obzvlášť ohrozené konaním Ruska na Ukrajinu a v členských štátoch. Cieľom tohto nariadenia je preto zabrániť tomu, aby Rusko získalo dodatočné zdroje na podporu svojho vojnového hospodárstva, ktoré vo veľkej miere využíva proti Ukrajinu, ale aj proti členským štátom Únie, a to pokračovaním hybridnej kampane vrátane sabotáže, narušenia kritickej infraštruktúry, kybernetických útokov, manipulácie s informáciami a zasahovania do nich a pokusov o oslabenie demokracie, a to aj vo volebnom procese. Tento cieľ odôvodňuje zákaz priamych alebo nepriamych prevodov aktív a rezerv v prospech Ruska alebo iných prepojených príjemcov. Cieľom navrhovaného nariadenia je takisto umožniť Ukrajinu, aby dokázala znášať svoje fiškálne potreby ako krajina vo vojne, a zároveň posilniť spoluprácu v oblasti priemyselnej obrany medzi Úniou a Ukrajinou v snahe posilniť ich vzájomné kapacity na zachovanie ich bezpečnosti. Možno konštatovať, že Ukrajina sa považuje za neoddeliteľnú súčasť európskej obrannej a bezpečnostnej architektúry, ktorá je neoddeliteľne spojená s hospodárskou situáciou Únie.

Opatreniami na úrovni Únie na zachovanie stability hospodárstva Únie sa napokon zabezpečuje solidarita medzi členskými štátmi a pre všetky členské štáty. Navrhovaná intervencia prispieva najmä k ochrane členských štátov, ktoré sú najviac vystavené významným hospodárskym dôsledkom, ak by došlo k ďalšiemu zhoršeniu bezpečnostnej situácie na hraniciach s Ukrajinou a Ruskom.

- **Subsidiarita (v prípade inej ako výlučnej právomoci)**

Plánované opatrenia sú zamerané na zachovanie stability hospodárstva celej Únie.

Opatrenie na úrovni Únie je potrebné na to, aby bolo možné prijať opatrenia primerané hospodárskej situácii v duchu solidarity so všetkými členskými štátmi. Keďže väčšina aktív a rezerv Centrálny banky Ruska sa nachádza na území jedného členského štátu, ostatné členské štáty by nemohli prijať rovnocenné opatrenia na vnútroštátnej úrovni, a to ani v prípade, ak sú obzvlášť vystavené hospodárskym dôsledkom vyplývajúcim z konania Ruska.

- **Proporcionalita**

Návrh je v súlade so zásadou proporcionality. Zákaz prevodov, ktorý sa v navrhovanom nariadení stanovuje, sa zameriava len na aktíva a rezervy Centrálny banky Ruska, teda v konečnom dôsledku na Rusko, ktoré je zodpovedné za vojnu na Ukrajinu a rôzne druhy hybridných útokov, ktoré mali v Únii hospodárske dôsledky. Cieľ, ktorým je zabrániť poskytnutiu značných dodatočných zdrojov Rusku na podporu jeho vojnového hospodárstva, sa nedá dosiahnuť žiadnym iným opatrením než týmto dočasným zákazom. Opatrenia navrhované v tomto nariadení sú navyše dočasné a podliehajú pravidelnému preskúmvaniu vhodnosti nástroja. Neprekračujú teda rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie cieľov, ktoré tento nástroj sleduje.

- **Výber nástroja**

Tento akt má formu nariadenia, pretože vytvára nový osobitný a dočasný nástroj, ktorý musí byť záväzný v celom rozsahu a priamo uplatniteľný vo všetkých členských štátoch. Forma nariadenia bola použitá vo všetkých aktoch týkajúcich sa článku 122 ZFEÚ.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ EX POST, KONZULTÁCIÍ SO ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

- **Hodnotenia ex post/kontroly vhodnosti existujúcich právnych predpisov**

Návrh je novým nástrojom, ktorý nesúvisí s existujúcim aktom.

- **Konzultácie so zainteresovanými stranami**

Vzhľadom na naliehavú potrebu vypracovať návrh tak, aby ho Rada mohla prijať včas, sa konzultácie so zainteresovanými stranami nemohli uskutočniť.

- **Získavanie a využívanie expertízy**

Neuplatňuje sa.

- **Posúdenie vplyvu**

Vzhľadom na naliehavý charakter návrhu nebolo vykonané žiadne posúdenie vplyvu.

- **Regulačná vhodnosť a zjednodušenie**

Neuplatňuje sa.

- **Základné práva**

Opatreniami sa vytvárajú nové povinnosti pre právne subjekty, ktoré majú v držbe aktíva a rezervy Centrálny banky Ruska, na účely zmiernenia ruskej agresie. Vzhľadom na kontext, v ktorom sa tieto opatrenia prijímajú, a na skutočnosť, že tieto opatrenia sledujú cieľ verejnej politiky, ktorým je zabrániť zhoršeniu hospodárstva v situácii bezpečnostnej krízy, tieto opatrenia plne rešpektujú základné práva a slobody uznané v Charte základných práv, najmä v jej článku 17, keďže sú odôvodnené a primerané cieľom, ktoré sa sledujú v súlade s článkom 52. Nepresahujú rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie tohto cieľa, keďže ovplyvňujú len používanie peňažných zostatkov vytvorených aktívami a rezervami Centrálny banky Ruska a nevedú k odňatiu vlastníckych práv finančných inštitúcií.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Tento návrh si nevyžaduje žiadne ďalšie zdroje z rozpočtu EÚ. Všetky finančné otázky sú zahrnuté v nariadení, ktorým sa zriaďuje reparačný úver.

5. ĎALŠIE PRVKY

• Podrobné vysvetlenie konkrétnych ustanovení návrhu

V článku 1 navrhovaného nariadenia Rady sa stanovujú mimoriadne a časovo obmedzené núdzové opatrenia na riešenie závažných hospodárskych ťažkostí v rámci Únie, ktoré spôsobuje konanie Ruska v súvislosti s vojnou na Ukrajine. Cieľom týchto opatrení je zabrániť tomu, aby sa Rusku sprístupnili významné zdroje, a získať finančné zdroje potrebné na podporu Ukrajiny.

V článku 2 navrhovaného nariadenia sa stanovuje, že akýkoľvek priamy alebo nepriamy prevod aktív a rezerv na Centrálnu banku Ruska alebo prepojených subjektov alebo v ich prospech je zakázaný.

V článku 3 navrhovaného nariadenia sa stanovujú oznamovacie povinnosti pre právne subjekty, ktoré majú v držbe, ovládajú alebo sú protistranou aktív a rezerv Centrálnej banky Ruska alebo prepojených subjektov. Podrobne sa v ňom uvádzajú aj požiadavky na spoluprácu s Komisiou pri overovaní všetkých prijatých informácií.

V článku 4 navrhovaného nariadenia sa stanovujú požiadavky na správu peňažných zostatkov zodpovedajúcich príslušným aktívam a rezervám. Ak sa sumy vymáhajú od členského štátu na základe rozhodcovského rozsudku medzi investorom a štátom týkajúceho sa aktív Centrálnej banky Ruska alebo prepojených subjektov, tieto sumy sa majú odpočítavať od príslušných záväzkov.

V článku 5 navrhovaného nariadenia sa stanovujú záruky pre nároky Ruskej federácie, Centrálnej banky Ruska, prepojených subjektov alebo akýchkoľvek osôb konajúcich v ich mene, ktoré súvisia s týmto nariadením. Akékoľvek súdne, arbitrážne alebo správne rozhodnutie získané na základe takýchto nárokov sa v Únii neuznáva, nesplní ani nevykoná. Tieto záruky sa týkajú aj príslušných právnych subjektov usadených v Únii, ktoré sú oprávnené vymáhať náhradu akýchkoľvek priamych alebo nepriamych škôd vrátane právnych nákladov spôsobených vyvlastnením, zaistením, konfiškáciou, prevodom alebo opatreniami s podobnými účinkami vo vzťahu k ich aktívam.

V článku 6 navrhovaného nariadenia sa stanovuje doložka o preskúmaní tohto nariadenia Komisiou. Správa o hlavných zisteniach týchto preskúmaní sa predloží Rade.

V článku 7 navrhovaného nariadenia sa uvádzajú podrobné údaje o jeho nadobudnutí účinnosti a uplatňovaní. Nariadenie sa bude uplatňovať dovtedy, kým Rada nerozhodne, že konanie Ruska na Ukrajine a v členských štátoch objektívne prestalo predstavovať značné riziko pre stabilitu hospodárstva Únie, pričom sa zohľadní, či Rusko ukončilo útočnú vojnu proti Ukrajine a poskytlo Ukrajine reparácie.

Návrh

NARIADENIE RADY**o núdzových opatreniach na riešenie závažných hospodárskych ťažkostí spôsobených konaním Ruska v súvislosti s vojnou na Ukrajine**

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 122 ods. 1,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

- (1) Prezident Ruskej federácie 24. februára 2022 ohlásil vojenskú operáciu na Ukrajine a ruské ozbrojené sily zaútočili na Ukrajinu. Tento útok je flagrantným porušením územnej celistvosti, zvrchovanosti a nezávislosti Ukrajiny. Agresia voči Ukrajine sa odvtedy neustále stupňuje a ruské destabilizačné činnosti a hybridná kampaň sa rozšírili na územie členských štátov Únie.
- (2) Popri ničivom vplyve na ukrajinské hospodárstvo útočná vojna Ruska proti Ukrajine a konanie Ruska proti Únii zapríčinili a stále zapríčiňujú vážne hospodárske výzvy mimo Ukrajiny. Vzhľadom na blízkosť Únie k ruskej vojne a vzhľadom na kroky, ktoré Rusko podniklo voči Únii, bolo postihnuté hospodárstvo Únie a očakáva sa, že bude postihnuté aj naďalej, kým bude Rusko pokračovať vo svojej útočnej vojne. Okrem toho sa očakáva, že ak by sa situácia na Ukrajine zhoršila, hospodárstvo Únie by bolo postihnuté ešte výraznejšie.
- (3) Neopodstatnená a nevyprovokovaná vojna proti Ukrajine vyvolala v hospodárstve Únie otrasy v dôsledku vážneho narušenia dodávok, vyššej miery neistoty, zvýšených rizikových prirážok, nižších investícií a nižšej miery výdavkov spotrebiteľov v Únii. V dôsledku toho bol priemerný ročný rast HDP v rokoch 2022 – 2023 o 1,9 percentuálneho bodu nižší, než sa predpokladalo v prognóze Komisie z jesene 2021 v prípade členského štátu nachádzajúceho sa na štatistickom mediáne.
- (4) Komplexná vojenská invázia Ruska na Ukrajinu vo februári 2022 spôsobila najmä prudký nárast cien ropy, plynu a potravín v nadväznosti na to, ako sa trhy prispôbovali strate alebo potenciálnej strate vývozu od dodávateľov dvoch hlavných komodít. Zároveň priamo viedla k narušeniu dodávateľských reťazcov pre dovoz z Ukrajiny do Únie, a to najmä v prípade obilnín a rastlinných olejov, ako aj pre vývoz z Únie na Ukrajinu, čo malo mimoriadne závažný vplyv na odvetvia poľnohospodárstva, potravinárstva, rybolovu a akvakultúry v Únii. V dôsledku vojenskej agresie a odvetných opatrení prijatých Ruskom sa niektoré kovy a suroviny stali nedostatkovými, v dôsledku čoho došlo k zvýšeniu nákladov pre priemyselné odvetvia Únie.
- (5) Vzhľadom na negatívny vplyv konania Ruska na trhy s energiou členské štáty zaviedli podporné opatrenia pre domácnosti a podniky. Fiškálne opatrenia, ktoré členské štáty prijali v rokoch 2022 až 2024 s cieľom minimalizovať makroekonomický a sociálny vplyv vysokých cien energie, dosiahli objem viac než 365 miliárd EUR. Komisia

17. marca 2023 prijala oznámenie o dočasnom krízovom a prechodnom rámci pre opatrenia štátnej pomoci na podporu hospodárstva v dôsledku agresie Ruska proti Ukrajine¹, po ktorom 4. júla 2025 nasledovalo oznámenie o rámci pre opatrenia štátnej pomoci na podporu Dohody o čistom priemysle, ktorou sa vykonáva (rámec štátnej pomoci pre Dohodu o čistom priemysle)².

- (6) Agresia Ruska voči Ukrajine a jeho využívanie dodávok energie ako zbrane takisto zintenzívnilo naliehavosť toho, aby Únia znížila svoju závislosť od fosílnych palív urýchlením zavádzania energie z obnoviteľných zdrojov, dekarbonizáciou priemyslu a zavádzaním kapacít v odvetviach, ktoré sú strategické pre prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo, a to aj vzhľadom na globálne výzvy, pre ktoré hrozí odklonenie investícií mimo týchto odvetví v prospech tretích krajín mimo EHP. Únia na svojej úrovni prijala niekoľko opatrení, ktorými reagovala na energetickú krízu, vrátane plánu REPowerEU, ktorého cieľom bolo urýchliť prechod na zelenú energiu a zvýšiť energetickú nezávislosť Únie. V rámci plánu REPowerEU sa členským štátom prostredníctvom nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241³ sprístupnilo na účely riešenia energetickej krízy vyplývajúcej z vplyvu útočnej vojny Ruska ďalších 20 miliárd EUR.
- (7) Negatívny vplyv Ruska na hospodárstvo a podnikanie Únie sa navyše prejavuje aj prostredníctvom zaisťovania, konfiškácie alebo núteného predaja hospodárskych aktív, ktoré sa nachádzajú na území Ruska a patria investorom z Únie. Takýto vplyv sa prejavuje nad rámec toho, že Rusko už od subjektov a investorov Únie vyžaduje oddelené platby a uvalilo na nich osobitné dane, pričom zároveň uplatňuje významné obmedzenia voľného pohybu kapitálu, čo zase deformuje investície, spoločnosti a trhy. Riziká ďalšieho zaisťovania aktív sú vzhľadom na existujúce expozície a neschopnosť subjektov opustiť ruský trh naďalej značné. V tejto súvislosti prezident Ruskej federácie 30. septembra 2025 podpísal dekrét o zrýchlenom predaji aktív po ich zaistení.
- (8) Popri zastavení hospodárskeho rastu a strate kúpnej sily spôsobili opatrenia Ruska členským štátom značné priame fiškálne náklady. Stalo sa tak v čase, keď sa financie členských štátov ešte stále zotavujú z krízy spôsobenej ochorením COVID-19. Značná časť rozpočtu Únie musela byť presmerovaná aj na opatrenia zamerané na riešenie priamych a nepriamych dôsledkov vojny.
- (9) Z týchto rozličných aspektov vyplýva, že vojna na Ukrajine hospodárstvu Únie už spôsobila – a naďalej spôsobuje – priame a nepriame dôsledky, pričom výrazne ovplyvnila fiškálnu situáciu členských štátov. Napriek všetkým opatreniam, ktoré boli prijaté na úrovni Únie a členských štátov, účinky narušení spôsobených vojnou na Ukrajine a iným konaním Ruska na území Únie priamo a nepriamo ovplyvnili hospodársku výkonnosť Únie a výrazne ovplyvnili fiškálnu situáciu členských štátov.
- (10) Vzhľadom na túto výnimočnú situáciu, ktorá závisí od vonkajších faktorov, ktoré sú mimo kontroly členských štátov, ale ktorá vážne ovplyvňuje ich hospodárstva – a ktorá ich pravdepodobne ovplyvní ešte viac, ak sa neprijmú okamžité opatrenia, ktoré Ukrajine umožnia naďalej podporovať jej vojnové úsilie a obmedziť schopnosť

---

¹ (2023/C 101/03)

² (C/2025/3602)

³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

Ruska pokračovať v zintenzívňovaní hybridných útokov na území Únie – je preto potrebná urýchlená a koordinovaná reakcia na úrovni Únie. Takéto opatrenia by sa mali prijímať v duchu solidarity medzi členskými štátmi, aby sa zabránilo nerovnomerným dôsledkom, ktoré by zintenzívnenie hrozby zo strany Ruska mohlo mať na členské štáty, a najmä na tie, ktoré sa nachádzajú najbližšie k hraniciam Ruska a Ukrajiny. Touto reakciou nie sú dotknuté vhodné opatrenia, ktoré Rada prijala v rámci spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky v súvislosti so sankciami voči Rusku v kontexte reštriktívnych opatrení voči Rusku.

- (11) Potreba naliehavých opatrení vyplýva z kombinácie viacerých faktorov: nedávneho zhoršenia bezpečnostnej situácie na Ukrajine a v členských štátoch, neistoty v súvislosti so schopnosťou Ukrajiny zvládnuť svoje fiškálne potreby v roku 2026, ako aj potreby, aby Únia vzhľadom na nedávne zintenzívnenie hybridných útokov na území členských štátov zintenzívnila svoje úsilie o posilnenie európskej obrannej technologickej a priemyselnej základne (EDTIB), okrem iného nadviazaním rozsiahlejšej spolupráce s Ukrajinou v týchto otázkach. Stabilita hospodárskej situácie Únie v súčasnom kontexte vo veľkej miere závisí práve od týchto rozličných parametrov a od ich priebežného vývoja.
- (12) V tejto situácii je vhodné, aby sa v rámci prvého opatrenia dočasne zakázali akékoľvek priame alebo nepriame prevody na Centrálnu banku Ruska alebo v jej prospech, resp. akejkolvek právnickej osobe, subjektu alebo orgánu, ktoré konajú v mene alebo podľa pokynov Centrálnej banky Ruska alebo v ich prospech, ako je Ruský národný investičný fond, a to s cieľom zabezpečiť, aby sa aktíva a rezervy Centrálnej banky Ruska nepreviedli na Centrálnu banku Ruska alebo v jej prospech, a tým pádom v prospech Ruska.
- (13) Aby sa obmedzili škody, ktoré by mohlo utpieť hospodárstvo Únie, je naliehavo potrebné zabrániť prevodu finančných prostriedkov do Ruska. Hnacou silou silného rastu Ruska sú od roku 2022 vo veľkej miere vojenské výdavky, no tempo jeho hospodárskej expanzie sa v roku 2025 výrazne spomalilo. Spomalenie je okrem iného odzrkadlením nepriaznivého vplyvu nahromadených nerovnováh, najmä vysokej inflácie a úrokových sadzieb. Fiškálna situácia Ruska sa v roku 2025 ešte viac zhoršila, keďže ceny ropy klesli, rubel sa zhodnotil a západné úsilie v oblasti sankcií sa opäť zintenzívnilo. Vzhľadom na fiškálnu pozíciu Ruska možno očakávať, že všetky prijaté dodatočné zdroje budú priamo použité na financovanie jeho neopodstatnenej a nevyprovokovanej vojny proti Ukrajine.
- (14) Hospodárstvu Únie by to spôsobilo vážne ťažkosti z dvoch hlavných dôvodov.
- (15) Po prvé, zvýšilo by sa riziko eskalácie hybridných nepriateľských činností zameraných proti členským štátom a na území členských štátov, čo by spôsobilo ďalšie hospodárske narušenia a fiškálne a hospodárske náklady, pričom by sa zvýšila hospodárska neistota. Európska rada vo svojich záveroch z 26. júna 2025 dôrazne odsúdila všetky druhy hybridných činností, najmä pokračujúcu hybridnú kampaň Ruska vrátane sabotáže, narušania kritickej infraštruktúry, kybernetických útokov, manipulácie s informáciami a zasahovania do nich a pokusov o oslabenie demokracie, a to aj vo volebnom procese. Európska rada v týchto záveroch konštatovala, že Únia a členské štáty budú naďalej posilňovať svoju odolnosť, predchádzať hybridným hrozbám Ruska, odrádzať od nich a reagovať na ne.
- (16) Hybridné činnosti Ruska sa čoraz viac využívajú v snahe destabilizovať nielen Ukrajinu, ale aj členské štáty a Úniu (napríklad prostredníctvom sabotáží, dronov, priemyselnej špionáže, zasahovania do volebných procesov a dezinformačných

kampaní). V tejto súvislosti sú to Únia a jej členské štáty a podniky, kto musí pri riešení hybridnej kampane Ruska znášať priame náklady.

- (17) Keďže neexistuje zákaz prevodu aktív a rezerv Centrálnej banky Ruska, je pravdepodobné, že tieto zdroje by sa mohli použiť na podporu uvedenej kampane, čím by sa prehĺbili hospodárske ťažkosti v Únii. Napríklad v posledných týždňoch došlo k narušeniu vzdušného priestoru nad Belgickom, Holandskom, Poľskom, Rumunskom, Dánskom, Estónskom, Nemeckom, Litvou a Lotyšskom. Tieto incidenty nie sú náhodné, ale plánované.
- (18) Po druhé, dostupnosť dodatočných finančných prostriedkov na útočnú vojnu Ruska znamená, že existuje riziko predlžovania a prehľbovania hospodárskej neistoty, v dôsledku čoho bude na podporu Ukrajiny a hospodárstva Únie potrebná ešte väčšia fiškálna reakcia Únie a jej členských štátov.
- (19) V záveroch Európskej rady z 23. októbra 2025 sa uznáva, že útočná vojna Ruska proti Ukrajine a jej dôsledky pre európsku a globálnu bezpečnosť v meniacom sa prostredí predstavujú pre Úniu existenčnú výzvu. V spoločnom oznámení vysokej predstaviteľky a Komisie s názvom Zachovanie mieru – Plán obrannej pripravenosti do roku 2030⁴ sa uvádza, že Ukrajina zostáva prvou obrannou líniou Európy a je neoddeliteľnou súčasťou európskej obrannej a bezpečnostnej architektúry.
- (20) V tejto súvislosti treba poznamenať, že ak by útočná vojna Ruska pokračovala, možno očakávať, že dôsledky pre hospodárstvo Únie by boli ešte závažnejšie, ak by Ukrajina nebola schopná znášať fiškálne úsilie, ktoré je potrebné na pokračovanie jej vojnového úsilia. Porážka Ukrajiny by bola spojená aj so zvýšeným rizikom agresie Ruska voči jednému z členských štátov alebo voči krajine v susedstve Ukrajiny vrátane kandidátskych krajín, čo by malo priame i nepriame dôsledky na bezpečnostnú a hospodársku situáciu v Únii. Takáto situácia by ešte viac zvýšila mieru neistoty pre hospodárske subjekty. Tento vplyv bude pravdepodobne závažnejší v členských štátoch, ktoré sú bližšie k hraniciam Ukrajiny a Ruska a Bieloruska. Z nedávnej ekonometrickej analýzy Komisie vyplýva, že v dôsledku vojny bol rast HDP v rokoch 2022 – 2023 v porovnaní s priemerom Únie už o 1,4 – 1,8 percentuálneho bodu nižší v tých členských štátoch, ktoré majú spoločnú hranicu s bojujúcimi krajinami, pričom straty sa po extrapolácii do roku 2024 len zľahka zmiernili.
- (21) V októbri a novembri 2025 sa ešte viac zintenzívnili ruské letecké útoky zamerané na dopravné siete, obytné oblasti a energetickú infraštruktúru na Ukrajine. Rusko spustilo sedem rozsiahlych kombinovaných raketových útokov a útokov bezpilotných lietadiel s dlhým doletom, ktoré spôsobili vážne narušenie ukrajinskej výroby energie a viedli k potrebe ďalšieho dovozu plynu na vykurovanie sezónu. K najničivejším útokom došlo v noci 7. novembra, do ktorých bolo zapojených viac než 500 dronov a riadených striel, a 24. novembra, do ktorých bolo zapojených 464 dronov a 22 riadených striel. Podľa údajov, ktoré predložila misia OSN na monitorovanie ľudských práv na Ukrajine 25. novembra 2025, sa počet civilných obetí vo veľkých mestách v roku 2025 (od januára do októbra) v porovnaní s predchádzajúcim rokom zvýšil o 26 %, zatiaľ čo počet zranených civilistov sa za rovnaké obdobie zvýšil o 75 %. Od začiatku komplexnej vojenskej invázie Ruska bolo zabitých najmenej 14 534 civilistov vrátane 745 detí, pričom zranených bolo 38 472 osôb vrátane 2 349 detí.

---

⁴ JOIN(2025) 27 final

- (22) Vojenská agresia Ruska proti Ukrajine už navyše viedla aj k veľkému vysídľovaniu ukrajinských občanov, či už v rámci krajiny alebo do susedných štátov, a k bezprecedentnému prílevu utečencov do Únie, čo má vážne humanitárne a hospodárske dôsledky pre členské štáty. Únia a jej členské štáty predovšetkým v súvislosti s prijímaním ukrajinských utečencov museli a naďalej musia vynakladať značné fiškálne úsilie. Invázia Ruska na Ukrajinu prinútila milióny ľudí utiecť zo svojej krajiny do bezpečia, najmä do členských štátov. Do konca septembra 2025 získalo dočasnú ochranu podľa smernice (EÚ) 2001/55/EÚ celkovo 4,3 milióna občanov krajín mimo EÚ, ktorí utiekli z Ukrajiny. Od roku 2022 sa hrubé fiškálne náklady spojené s prijímaním utečencov do Únie odhadujú približne na 0,2 % HDP ročne, pričom z rôznych odhadov vyplýva, že výsledné fiškálne náklady pre členské štáty v rokoch 2022 až 2025 by mohli dosiahnuť viac než 155 miliárd EUR. Ďalšia eskalácia ruskej útočnej vojny by mohla viesť k ešte výraznejšiemu prílevu utečencov.
- (23) V dôsledku konania Ruska na Ukrajine, ktoré predstavuje priame ohrozenie bezpečnostnej situácie v Únii, musela Únia a jej členské štáty výrazne zvýšiť svoje investície do obranných spôsobilostí. Od začiatku útočnej vojny Ruska proti Ukrajine vo februári 2022 sa pomer výdavkov Únie na obranu k HDP zvýšil približne o 0,25 percentuálneho bodu a v roku 2024 dosiahol 1,5 % HDP (teda približne 270 miliárd EUR). Rada 28. mája 2025 prijala, ako núdzové opatrenie, nariadenie Rady (EÚ) 2025/1106⁵, ktorého cieľom je poskytnúť finančnú pomoc členským štátom, aby mohli podporiť pripravenosť svojho obranného priemyslu. V prognóze Komisie z jesene 2025 sa predpokladá ďalšie zvyšovanie výdavkov na obranu približne o 0,5 percentuálneho bodu do roku 2027, kedy majú dosiahnuť 2,0 % HDP (teda približne 405 miliárd EUR). Nad rámec týchto ekonomických dôsledkov pre hospodárstvo Únie spôsobených ruskou útočnou vojnou na Ukrajine možno konštatovať, že priamy hospodársky vplyv na hospodárstvo Únie má v dôsledku svojho konania aj samotné Rusko. Situácia by sa ešte zhoršila, ak by neexistoval zákaz prevodu prostriedkov, v dôsledku čoho by Rusko malo prístup k dodatočným finančným prostriedkom.
- (24) Vzhľadom na tieto úvahy možno konštatovať, že zabezpečenie zákazu prevodu aktív a rezerv Centrálnej banky Ruska na Centrálnu banku Ruska alebo v jej prospech – a teda aj v prospech Ruska – je opatrením, ktoré je vhodné na to, aby sa predišlo ďalším dôsledkom pre hospodársku situáciu Únie spôsobeným konaním Ruska. Keďže takýto zákaz by bol časovo obmedzený a zvrátny, nejde nad rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie príslušného cieľa.
- (25) V rámci druhého opatrenia je za súčasných okolností takisto vhodné čerpať z peňažných zostatkov finančných inštitúcií, ktoré majú v držbe aktíva a rezervy Centrálnej banky Ruska, aby sa zabezpečilo, že tieto sumy sa budú spravovať spôsobom, ktorým sa zabezpečí udržiavanie hospodárskej stability Únie bez toho, aby sa narušilo ich obozretné riadenie.
- (26) V rámci reštriktívnych opatrení Únie je totiž naďalej možné uskutočňovať transakcie na účely správy súvahy spojené s aktívami a rezervami Centrálnej banky Ruska alebo spojené s aktívami a rezervami akejkoľvek právnickej osoby, subjektu alebo orgánu, ktoré konajú v mene alebo podľa pokynov Centrálnej banky Ruska, ako je Ruský národný investičný fond. Patria medzi ne najmä reinvestície peňažných zostatkov,

⁵ Nariadenie Rady (EÚ) 2025/1106 z 27. mája 2025, ktorým sa zriaďuje Nástroj bezpečnostnej akcie pre Európu posilnením európskeho obranného priemyslu (SAFE) (Ú. v. EÚ L, 2025/1106, 28.5.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1106/oj>).

ktoré sa akumulujú najmä v dôsledku imobilizovaných kupónov alebo dividend a výplat spätného odkúpenia a splatných vkladov, v súlade s obozretnou investičnou politikou.

- (27) Zákaz týchto transakcií znamená, že peňažné zostatky zostávajú na účtoch finančných inštitúcií zablokované. Spôsobuje to najmä mimoriadnu a neočakávanú akumuláciu peňažných zostatkov v súvahách centrálnych depozitárov cenných papierov v zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 909/2014⁶. Preto je vhodné stanoviť opatrenia potrebné na obozretnú správu zo strany finančných inštitúcií, ktoré by mali formu osobitných regulačných pravidiel pre transakcie na účely správy súvahy finančných inštitúcií, ktoré majú v držbe rezervy a aktíva Centrálnej banky Ruska. Po prijatí výzvy Komisie na poskytnutie finančných prostriedkov by finančné inštitúcie mali reinvestovať sumu nepresahujúcu sumu peňažných zostatkov akumulovaných výlučne v dôsledku reštriktívnych opatrení v dlhovom nástroji Únie v súlade s [nariadenie, ktorým sa zriaďuje reparačný úver]. Reinvestíciou centrálnych depozitárov cenných papierov uvedenou v predchádzajúcom pododseku by nemal byť dotknutý článok 46 nariadenia (EÚ) č. 909/2014 a mala by sa vykonávať na dennej báze počas celého obdobia uplatňovania tohto nariadenia.
- (28) Tým, že sa finančným inštitúciám, ktoré majú v držbe aktíva a rezervy Centrálnej banky Ruska, uloží povinnosť investovať predmetné peňažné zostatky do dlhového nástroja v súlade s [nariadením, ktorým sa zriaďuje reparačný úver], by sa Únii malo umožniť, aby počas obmedzeného obdobia využívala sumy, ktoré sú na týchto účtoch k dispozícii, a to na účely, ktoré by umožnili zmierňovať pretrvávajúce závažné hospodárske ťažkosti v rámci Únie spôsobené neopodstatnenou a nevyprovokovanou inváziou Ruska na Ukrajinu, a zároveň zachovávať udržateľnosť verejných financií v situácii, keď v snahe riešiť dôsledky vojny čelia dodatočným fiškálnym potrebám. V tejto súvislosti by reparačný úver mal Ukrajine umožniť, aby pokryla svoje rozpočtové potreby a aby zvýšila svoju schopnosť brániť sa proti Rusku, čo prispeje k bezpečnosti Únie, od ktorej závisí stabilita hospodárstva Únie. V súčasnom bezpečnostnom kontexte je schopnosť Únie a jej členských štátov brániť sa a zintenzívniť odrádzajúci účinok proti akémukoľvek druhu agresie alebo zasahovania na ich území navyše nevyhnutná aj na zabezpečenie hospodárskej stability Únie. [Nariadenie, ktorým sa zriaďuje reparačný úver] prispeje k tomuto cieľu tak, že sa ním zintenzívni spolupráca v obrannom priemysle medzi Úniou a Ukrajinou, čo prispeje k zvýšeniu ich kapacít v oblasti vzájomnej obrany, a zároveň dôjde k spolupráci na základe nariadenia [nariadenie o EDIP] a na základe nástroja SAFE zriadeného nariadením (EÚ) 2025/1106.
- (29) Cieľom použitia výnosov z investovania peňažných zostatkov vyplývajúcich z obmedzení prevodov týkajúcich sa aktív Centrálnej banky Ruska prostredníctvom reparačného úveru je riešiť hospodársku situáciu v rámci EÚ, čo je vzhľadom na danú situáciu vhodné. Zmierni sa tým fiškálne zaťaženie členských štátov, pokiaľ ide o nevyhnutnú podporu Ukrajine.
- (30) Vojna má obrovský vplyv na fiškálnu kapacitu Ukrajiny znášať vojnové úsilie a priame i nepriame dôsledky vojny. V dôsledku nedávneho zintenzívnenia vojny

---

⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 909/2014 z 23. júla 2014 o zlepšení vyrovnanosti transakcií s cennými papiermi v Európskej únii, centrálnych depozitároch cenných papierov a o zmene smerníc 98/26/ES a 2014/65/EÚ a nariadenia (EÚ) č. 236/2012 (Ú. v. EÚ L 257, 28.8.2014, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/909/oj>).

došlo k dramatickému nárastu potrieb. Rusko 7. septembra 2025 spustilo svoj doteraz najväčší letecký útok na Ukrajinu, keď nasadilo 810 dronov, štyri balistické rakety a deväť riadených striel s plochou dráhou letu. September a október 2025 boli navyše mesiacmi s najvyšším počtom útokov na energetickú infraštruktúru od začiatku vojny, ktoré spôsobili výpadky elektrickej energie vo väčšine regiónov krajiny. Takéto útoky, ktoré sa využívajú počas tejto vojny, sú obzvlášť problematické počas zimy, pretože zvyšujú ohrozenie civilného obyvateľstva v dôsledku narušenia vykurovania a dodávok elektrickej energie. V snahe riešiť tento problém musí Ukrajina zvýšiť svoje vojenské výdavky, ktoré aktuálne predstavujú približne 108 miliárd EUR ročne. Zatiaľ čo Ukrajina v snahe riešiť tento problém zvýšila mobilizáciu domácich príjmov, približne polovica musí byť pokrytá materiálnou vojenskou pomocou od darcov. Táto situácia sa nedávno stala akútnou, keďže vláda USA sa rozhodla nepožiadat' Kongres o súhlas s novým financovaním vojenskej pomoci USA Ukrajine. Hoci vláda USA pokračuje v poskytovaní vojenskej pomoci, ku ktorej sa zaviazala predchádzajúca vláda, od novembra 2025 sa platnosť tohto záväzku vo veľkej miere skončila, čo vo vojenskej pomoci poskytovanej Ukrajine spôsobuje značný deficit.

- (31) V tejto súvislosti Ukrajina 15. septembra predložila svoj návrh rozpočtu na rok 2026. V snahe reagovať na vojnu sa v tomto rozpočte plánujú výdavky na obranu a bezpečnosť vo výške 56 miliárd EUR, s podporou materiálnej vojenskej pomoci vo výške 52 miliárd EUR. Vzhľadom na negatívny vplyv vojny na ukrajinské hospodárstvo sa v tomto rozpočte predpokladá, že popri nevyhnutnej materiálnej vojenskej pomoci je potrebná medzinárodná finančná podpora vo výške 43 miliárd EUR. K novembru 2025 bolo záväzne prisľúbených len 22 miliárd EUR. Ak Únia urýchlene nenájde rýchle riešenie, ktoré by Ukrajine umožnilo pokryť jej rozpočtové potreby, a najmä vojnové úsilie, v súčasnom medzinárodnom kontexte možno očakávať, že od apríla 2026 Ukrajina nebude schopná pokryť svoje fiškálne potreby, čo so sebou prináša reálne riziko porážky v pomerne krátkodobom horizonte.
- (32) Únia a jej členské štáty sú najväčšími darcami pre Ukrajinu. Od začiatku vojny podporili Ukrajinu a jej občanov formou priamych rozpočtových a finančných záväzkov, pričom zmobilizovali 187,3 miliardy EUR. To zahŕňa 85,6 miliardy EUR, ktoré uvoľnil rozpočet Únie prostredníctvom série programov makrofinančnej pomoci vrátane úverov poskytnutých v rámci Mechanizmu spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu; finančnej pomoci a rozpočtovej podpory v rámci Nástroja pre Ukrajinu; humanitárnej pomoci a núdzovej podpory; reakcie na krízu a pomoci a financovania včasnej obnovy a rekonštrukcie. Z tejto celkovej sumy 187,3 miliardy EUR poskytnú členské štáty jednotlivo alebo prostredníctvom Európskeho mierového nástroja vojenskú podporu v hodnote 66 miliárd EUR. Kapacita Únie a jej členských štátov poskytovať dodatočné finančné prostriedky Ukrajine je však v súčasnosti obmedzená a nezodpovedá rozsahu potrieb.
- (33) Mobilizácia dodatočných značných zdrojov zo strany členského štátu, aby mohol financovať Ukrajinu, by predstavovala nemalú hospodársku výzvu. Komisia vo svojom oznámení z 19. marca 2025⁷ vyzvala všetky členské štáty, aby koordinovaným spôsobom využívali flexibilitu, ktorú poskytuje národná úniková doložka, s cieľom maximalizovať vplyv na obranné spôsobilosti Únie. O aktiváciu doložky sa doteraz rozhodli požiadať Belgicko, Bulharsko, Česko, Dánsko, Nemecko, Estónsko, Fínsko, Grécko, Chorvátsko, Lotyšsko, Litva, Maďarsko, Poľsko, Portugalsko, Slovinsko

⁷ Oznámenie Komisie [C(2025) 2000 final] z 19. marca 2025.

a Slovensko. Hoci takáto aktivácia predstavuje pre členské štáty vhodný prostriedok na zvýšenie ich výdavkov na obranu bez toho, aby porušili záväzky vyplývajúce z fiškálnych pravidiel EÚ, jej účinky limitujú aj fiškálne obmedzenia členských štátov, ktoré boli v poslednom desaťročí vážne zasiahnuté sériou kríz.

- (34) Pre vnútorný trh by navyše bolo prospešné, ak by došlo k rýchlej obnove Ukrajiny podporenej pomocou reparačného úveru. Vzhľadom na to, že Ukrajina sa ako kandidát uchádza o vstup do Únie, je táto podpora strategickou investíciou Únie do mieru, bezpečnosti, stability a prosperity v Európe a umožňuje Únii lepšie reagovať na globálne výzvy. Poskytuje aj väčšie hospodárske a obchodné príležitosti k vzájomnému prosperu Únie a Ukrajiny a zároveň podporuje postupnú transformáciu krajiny.
- (35) Použitie výnosov z investícií peňažných zostatkov je preto neoddeliteľne spojené so zmiernením závažných hospodárskych dôsledkov ruskej invázie na Ukrajinu.
- (36) V dôsledku toho dočasné použitie súm investovaných v súlade s týmto nariadením umožňuje v duchu solidarity riešiť závažné hospodárske ťažkosti spôsobené ruskou inváziou na Ukrajinu.
- (37) Vzhľadom na osobitné výzvy, ktoré predstavuje povinnosť reinvestovať uložená právny subjektom, ktoré majú v držbe aktíva a rezervy Centrálnej banky Ruska iné než centrálné depozitáre cenných papierov, by si Rada mala zachovať vykonávacie právomoci na stanovenie ďalších podmienok pre takéto investície.
- (38) Týmto osobitnými opatreniami nie je dotknutý nárok Centrálnej banky Ruska, pokiaľ ide o to, ktoré aktívum podlieha obmedzeniam prevodu. Na toto aktívum nemajú opatrenia stanovené v tomto nariadení vplyv. Peňažné zostatky akumulované v súvahách právnych subjektov, ktoré majú v držbe aktíva a rezervy Centrálnej banky Ruska v dôsledku zákazu prevodov na Centrálnu banku Ruska alebo v jej prospech, nepatria Centrálnej banke Ruska a nepredstavujú štátne aktíva. Zákaz prevodov na Centrálnu banku Ruska alebo v jej prospech je dočasný, zvratný a podlieha pravidelnému preskúmaniu.
- (39) Akýkoľvek rozhodcovský rozsudok v konaní o urovnaní sporu medzi investorom a štátom podľa bilaterálnych investičných zmlúv členských štátov na základe údajnej konfiškácie nároku by sa preto malo považovať za rozhodnutie, ktoré nemá právny základ. Výkon takéhoto rozsudku by sa považoval za automatické jednostranné vzdanie sa nároku voči dotknutým právny subjektom, ktoré majú v držbe aktíva a rezervy Centrálnej banky Ruska. Tým by sa zabezpečilo, že ak by došlo k zrušeniu zákazu transakcií, nedôjde k dvojitej platbe Centrálnej banke Ruska. V rámci dlhového nástroja by preto takéto právne subjekty mali znížiť svoje záväzky voči Centrálnej banke Ruska alebo jej prepojeným subjektom o sumy zodpovedajúce stratám v súvislosti so zákazom prevodu jej aktív, ktoré vznikli členskému štátu v dôsledku konania o urovnaní sporu medzi investorom a štátom začatého na návrh Centrálnej banky Ruska alebo prepojených subjektov proti tomuto členskému štátu.
- (40) Týmto dodatočnými opatreniami sa vytvárajú nové povinnosti pre právne subjekty, ktoré majú v držbe aktíva a rezervy Centrálnej banky Ruska, na účely zmiernenia ruskej agresie. Vzhľadom na kontext, v ktorom sa tieto opatrenia prijímajú, a na skutočnosť, že tieto opatrenia sledujú cieľ verejnej politiky, ktorým je zabrániť zhoršeniu hospodárstva v situácii bezpečnostnej krízy, tieto opatrenia plne rešpektujú základné práva a slobody uznané v Charte základných práv, najmä v jej článku 17 v spojení s jej článkom 52, keďže sú odôvodnené a primerané sledovaným cieľom.

- (41) Opatrenia spojené so zákazom prevodov aktív a rezerv Centrálny banky Ruska na Centrálnu banku Ruska alebo v jej prospech by mali zostať v platnosti dovtedy, kým konanie Ruska na Ukrajine a v členských štátoch objektívne neprestane predstavovať značné riziká pre stabilitu hospodárstva Únie, pričom sa zohľadnia okolnosti, keď Rusko ukončí svoju útočnú vojnu proti Ukrajine a poskytne Ukrajine reparácie v rozsahu potrebnom na to, aby bola možná rekonštrukcia bez hospodárskych a finančných dôsledkov pre Úniu. Po zrušení zákazu transakcií v súvislosti s aktívami a rezervami Centrálny banky Ruska by Rada mala stanoviť vhodné, nevyhnutne potrebné a dočasné ustanovenia o postupnom rušení zákazu na účely ochrany oprávnených záujmov hospodárskych subjektov Únie a členských štátov vrátane vhodného časového rámca na splnenie povinností po zrušení opatrení. V snahe zabezpečiť právnu istotu a riadne postupné rušenie by sa mali stanoviť najmä pravidlá týkajúce sa harmonogramu a spôsobov refundácie peňažných zostatkov.
- (42) Pri uplatňovaní tohto nariadenia by sa mala zohľadniť potreba zabezpečiť finančnú stabilitu Únie a chrániť systémový význam centrálnych depozitárov cenných papierov pre fungovanie trhov s cennými papiermi.
- (43) Vzhľadom na rozsah krízy, úroveň jej sociálneho, hospodárskeho a finančného vplyvu a potrebu konať čo najrýchlejšie by toto nariadenie malo nadobudnúť účinnosť čo najskôr, a to dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.
- (44) Keďže ciele tohto nariadenia nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale možno ich lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Predmet úpravy

Týmto nariadením sa stanovujú výnimočné a dočasné núdzové opatrenia na riešenie závažných hospodárskych ťažkostí v rámci Únie spôsobených konaním Ruska v súvislosti s vojnou na Ukrajine a rizikom ďalšieho zhoršenia hospodárskej situácie. Cieľom týchto opatrení je zachovať hospodársku stabilitu v Únii tak, že sa zabráni tomu, aby sa Rusku sprístupňovali významné zdroje na pokračovanie jeho konania v súvislosti s vojnou na Ukrajine a v členských štátoch.

Článok 2

Zákaz prevodov

Všetky priame alebo nepriame prevody aktív alebo rezerv na Centrálnu banku Ruska alebo v jej prospech, alebo na akúkoľvek právnickú osobu, subjekt alebo orgán, ktoré konajú v mene alebo podľa pokynov Centrálny banky Ruska, ako je Ruský národný investičný fond, alebo v ich prospech, sa zakazujú.

Článok 3 Oznamovanie

1. Pokiaľ sa to už nevyžaduje v iných ustanoveniach práva Únie a bez ohľadu na uplatniteľné pravidlá týkajúce sa oznamovania, dôvernosti a služobného tajomstva, fyzické a právnické osoby, subjekty a orgány vrátane Európskej centrálnej banky, národných centrálnych bánk, subjektov finančného sektora v zmysle vymedzenia v článku 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 575/2013⁸, poisťovní a zaistovní v zmysle vymedzenia v článku 13 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/138/ES⁹, centrálnych depozitárov cenných papierov v zmysle vymedzenia v článku 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 909/2014¹⁰ a centrálnych protistrán v zmysle vymedzenia v článku 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 648/2012¹¹ poskytnú Komisii do [*troch mesiacov od dátumu nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia*] informácie o aktívach a rezervách uvedených v článku 2, ktoré majú v držbe alebo kontrolujú alebo pri ktorých sú protistranou. Takéto informácie sa musia aktualizovať každé tri mesiace a musia obsahovať aspoň:
  - a) informácie, ktorými sa identifikujú fyzické alebo právnické osoby, subjekty alebo orgány, ktoré vlastnia, majú v držbe alebo kontrolujú takéto aktíva a rezervy, vrátane názvu, adresy a identifikačného čísla pre DPH alebo daňového identifikačného čísla;
  - b) sumu alebo trhovú hodnotu takýchto aktív a rezerv k dátumu ich oznámenia;
  - c) druhy aktív alebo rezerv, ako aj kryptoaktív a iných príslušných kategórií aktív vrátane nepeňažných aktív. Pre každú z týchto kategórií (a ak sú k dispozícii) sa uvádzajú príslušné prvky, ako je množstvo, umiestnenie, mena, splatnosť a zmluvné podmienky medzi oznamujúcim subjektom a vlastníkom aktív.
2. Ak oznamujúca fyzická alebo právnická osoba, subjekt alebo orgán zistili mimoriadnu a nepredvídateľnú stratu alebo poškodenie aktív a rezerv uvedených v článku 2, tieto informácie sa bezodkladne oznámia Komisii.
3. Členské štáty, ako aj fyzické a právnické osoby, subjekty a orgány, na ktoré sa vzťahuje oznamovacia povinnosť stanovená v tomto článku, spolupracujú s Komisiou pri každom overovaní prijatých informácií. Komisia môže požiadať o akékoľvek dodatočné informácie, ktoré potrebuje na vykonanie takéhoto overovania. Ak je takáto žiadosť adresovaná fyzickej alebo právnickej osobe, subjektu alebo orgánu, Komisia ju súčasne zašle príslušnému orgánu relevantného členského štátu. Všetky informácie, ktoré Komisia dostane, sa sprístupnia relevantnému členskému štátu.

⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 575/2013 z 26. júna 2013 o prudenciálnych požiadavkách na úverové inštitúcie a investičné spoločnosti a o zmene nariadenia (EÚ) č. 648/2012 (Ú. v. EÚ L 176, 27.6.2013, s. 1).

⁹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/138/ES z 25. novembra 2009 o začatí a vykonávaní poisťovní a zaistenia (Solventnosť II) (Ú. v. EÚ L 335, 17.12.2009, s. 1).

¹⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 909/2014 z 23. júla 2014 o zlepšení vyrovňovania transakcií s cennými papiermi v Európskej únii, centrálnych depozitároch cenných papierov a o zmene smerníc 98/26/ES a 2014/65/EÚ a nariadenia (EÚ) č. 236/2012 (Ú. v. EÚ L 257, 28.8.2014, s. 1).

¹¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 648/2012 zo 4. júla 2012 o mimoburzových derivátoch, centrálnych protistranách a archívoch obchodných údajov (Ú. v. EÚ L 201, 27.7.2012, s. 1).

4. Všetky informácie, ktoré boli poskytnuté Komisii a príslušným orgánom členských štátov alebo ktoré Komisia a príslušné orgány členských štátov získali v súlade s týmto článkom, použije Komisia a príslušné orgány členských štátov len na účely, na ktoré boli poskytnuté alebo získané.
5. Každé spracovanie osobných údajov sa vykonáva v súlade s týmto nariadením, nariadením (EÚ) 2016/679 a nariadením (EÚ) 2018/1725 iba v rozsahu nevyhnutnom na uplatňovanie tohto nariadenia a s cieľom zabezpečiť pri uplatňovaní tohto nariadenia účinnú spoluprácu medzi členskými štátmi, ako aj s Komisiou.

Článok 4

Transakcie na účely správy súvahy

1. Peňažné zostatky zodpovedajúce aktívam a rezervám uvedeným v článku 2 sa spravujú v súlade s uplatniteľnými pravidlami a s výhradou ustanovení tohto článku.
2. Pri transakciách na účely správy súvahy uvedených v prvom odseku subjekty finančného sektora v zmysle vymedzenia v článku 4 nariadenia (EÚ) č. 575/2013, poisťovne a zaist'ovne v zmysle vymedzenia v článku 13 smernice 2009/138/ES, centrálné depozitáre cenných papierov v zmysle vymedzenia v článku 2 nariadenia (EÚ) č. 909/2014 a centrálné protistrany v zmysle vymedzenia v článku 2 nariadenia (EÚ) č. 648/2012 po prijatí výzvy Komisie na poskytnutie finančných prostriedkov reinvestujú sumu nepresahujúcu sumu peňažných zostatkov, ktoré sa akumulujú výlučne v dôsledku reštriktívnych opatrení, do dlhového nástroja Únie v súlade s [nariadením, ktorým sa zriaďuje reparačný úver]. S uvedeným dlhovým nástrojom sa podľa uplatniteľných účtovných pravidiel zaobchádza ako s peňažným ekvivalentom.
3. Centrálné depozitáre cenných papierov uskutočňujú reinvestíciu uvedenú v predchádzajúcom pododseku na dennej báze bez toho, aby bol dotknutý článok 46 nariadenia (EÚ) č. 909/2014. Rada prijme vykonávacie nariadenia na vymedzenie všetkých ďalších podmienok týkajúcich sa povinnosti subjektov finančného sektora, poisťovní a zaist'ovní a centrálnych protistrán reinvestovať.
4. Ak sa v medziach rámca dlhového nástroja uvedeného v odseku 2 sumy vymáhajú od členského štátu, ktorý nahlásil subjekty, ktoré majú v držbe aktíva Centrálnej banky Ruska v rámci ich jurisdikcie, na základe rozhodcovského rozsudku medzi investorom a štátom, v súvislosti s ktorým právnické osoby, orgány a subjekty uvedené v článku 2 predložili nárok voči uvedenému členskému štátu v súvislosti s opatreniami uloženými podľa článku 2 a prvého pododseku tohto odseku, sumy do výšky uvedených vymáhaných súm sa odpočítajú.

Komisia oznamuje tieto sumy právnym subjektom uvedeným v odseku 2 po uplatnení článku 24 [nariadenia, ktorým sa zriaďuje reparačný úver] a odpočítavajú sa takto:

- a) uvedené právne subjekty ich odpočítavajú od svojich záväzkov voči právnickým osobám, subjektom alebo orgánom uvedeným v článku 2;
- b) Únia ich odpočítava od svojich záväzkov voči uvedeným právnym subjektom podľa podmienok dlhového nástroja uvedeného v druhom pododseku.

Článok 5

Záruky

1. Neuznajú sa žiadne nároky v súvislosti so žiadnou zmluvou alebo transakciou, ktorých plnenie bolo priamo alebo nepriamo, úplne alebo čiastočne dotknuté opatreniami uloženými podľa tohto nariadenia, vrátane nárokov na náhradu škody alebo akýchkoľvek iných nárokov tohto druhu, ako je napríklad nárok na kompenzáciu alebo pohľadávka v rámci záruky, predovšetkým nárok na predĺženie platnosti alebo úhradu dlhopisu, záruky alebo sľubu odškodnenia, najmä finančnej záruky alebo finančného zabezpečenia v akejkoľvek forme, ak ich predloží Ruská federácia, právnické osoby, subjekty a orgány uvedené v článku 2 alebo osoby konajúce v ich mene alebo podľa ich pokynov. Počas platnosti tohto nariadenia sa v Únii neuzná, nesplní ani nevykoná žiadne súdne, rozhodcovské alebo správne rozhodnutie, ktoré získala Ruská federácia, právnické osoby, orgány a subjekty uvedené v článku 2 alebo osoby konajúce v ich mene alebo podľa ich pokynov v súvislosti s opatreniami uvedenými v článku 2.
2. V akomkoľvek konaní vedenom na účely vymáhania nároku je dôkazné bremeno preukázania, že uspokojenie tejto pohľadávky nie je na základe prvého pododseku zakázané, na osobe, ktorá tento nárok vymáha.
3. Týmto odsekom nie je dotknuté právo právnických osôb, subjektov a orgánov uvedených v odseku 1 na súdne preskúmanie zákonnosti neplnenia zmluvných záväzkov v súlade s týmto nariadením.
4. Konaním finančnej inštitúcie uvedenej v článku 4 ods. 2 v dobrej viere podľa článkov 2 a 4, pričom sa vychádza zo skutočnosti, že takéto konanie je v súlade s týmto nariadením, nevzniká pre túto finančnú inštitúciu ani pre jej riaditeľov či zamestnancov žiadna zodpovednosť, pokiaľ sa nepreukáže, že konanie bolo spôsobené nedbanlivosťou.
5. Finančné inštitúcie uvedené v článku 4 ods. 2 usadené v Únii sú oprávnené vymáhať v súdnom konaní pred príslušnými súdmi členského štátu náhradu akejkoľvek priamej alebo nepriamej škody vrátane trov konania, ktorú týmto právnym subjektom alebo právnickej osobe, subjektu alebo orgánu, ktoré vlastnia alebo kontrolujú, spôsobili akékoľvek osoby, subjekty alebo orgány, ktoré mali mimo Únie prospech z dekrétu prezidenta Ruskej federácie, ruských právnych predpisov alebo vykonávacieho aktu, ktorý zahŕňa vyvlastnenie, zaistenie, konfiškáciu, prevod alebo opatrenia s podobnými účinkami na aktíva týchto právnych subjektov, alebo ktoré sa usilujú o ich presadzovanie alebo ich presadzujú.
6. Takúto náhradu škody možno vymáhať od osôb, subjektov alebo orgánov, ktoré majú mimo Únie prospech z takéhoto dekrétu prezidenta Ruskej federácie, ruských právnych predpisov alebo vykonávacieho aktu, snažia sa ich presadzovať alebo ich presadzujú, alebo od akejkoľvek právnickej osoby, subjektu alebo orgánu, ktoré vlastnia alebo kontrolujú alebo ktoré konajú v ich mene alebo podľa ich pokynov.
7. Centrálné depozitáre cenných papierov usadené v Únii sú v prípade nezákonného vyvlastnenia, zaistenia, konfiškácie, prevodu alebo opatrení *týkajúcich sa aktív a rezerv Centrálny banky Ruska alebo v súvislosti s finančnými prostriedkami zmrazenými na základe nariadenia (EÚ) č. 269/2014* s podobnými účinkami, pokiaľ ide o finančné prostriedky, ktoré majú v držbe na účet majiteľov účtov, oprávnené preniesť takéto účinky, v prípade potreby s oddĺžením, na finančné prostriedky

pripísané na účty v účtovných knihách tých majiteľov účtov, v súvislosti s ktorými má centrálny depozitár cenných papierov v držbe predmetné finančné prostriedky, a to za predpokladu, že centrálny depozitár cenných papierov vyčerpali všetky dostupné opravné prostriedky vrátane tých, ktoré sú uvedené v článku 11bc, na vymáhanie takýchto finančných prostriedkov. Centrálny depozitár cenných papierov v prípade následnej dostupnosti týchto finančných prostriedkov pripisuje v prospech dotknutých majiteľov účtov tieto finančné prostriedky alebo finančné nástroje v pomere k ich pôvodnému vlastníctvu.

Článok 6

Preskúmanie

Komisia do 31. decembra 2026 a potom každých 12 mesiacov vykoná preskúmanie tohto nariadenia a predloží Rade správu o hlavných zisteniach uvedeného preskúmania.

Článok 7

Záverečné ustanovenie

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa, kým Rada na základe návrhu Komisie nerozhodne, že konanie Ruska na Ukrajine a v členských štátoch objektívne prestalo predstavovať značné riziká pre stabilitu hospodárstva Únie, pričom sa zohľadnia okolnosti, keď Rusko ukončí svoju útočnú vojnu proti Ukrajine a poskytne Ukrajine reparácie v rozsahu potrebnom na to, aby bola možná rekonštrukcia bez hospodárskych a finančných dôsledkov pre Úniu.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné v členských štátoch v súlade so zmluvami.

V Bruseli

*Za Radu
predseda*